

УДК 021:004.738

М.В. Апшай

РОЗШИРЕННЯ НАУКОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ БІБЛІОТЕКОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Розглядаються можливості нового методу дослідження діяльності бібліотек. Характеризується метод сайтометрії у бібліотекознавчих дослідженнях. Приводяться результати дослідження веб-сайтів ОУНБ України. Одним із завдань дослідження було виявлення відомостей про науковий інструментарій бібліотекознавчих досліджень, що проводяться ОУНБ. Перевіряється прозорість інформації про структурно-функціональні відомості роботи науково-методичних підрозділів бібліотек.

Ключові слова: бібліотекознавство, методи дослідження, сайтометрія, науково-дослідна робота, веб-сайт.

М.В. Апшай

РАСШИРЕНИЕ НАУЧНОГО ИНСТРУМЕНТАРИЯ БИБЛИОТЕКОВЕДЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

Рассматриваются возможности нового метода исследования деятельности библиотек. Характеризуется метод сайтометрии в библиотековедческих исследованиях. Приводятся результаты исследования сайтов ОУНБ Украины. Одной из задач исследования было выявление сведений о научном инструментарии библиотековедческих исследований, проводимых ОУНБ. Проверяется прозрачность информации о структурно-функциональных сведениях работы научно-методических подразделений библиотек.

Ключевые слова: библиотековедение, методы исследования, сайтометрия, научно-исследовательская работа, веб-сайт.

М.В. Апшай

THE EXTANTION OF THE SCIENTIFIC TOOLKIT OF LIBRARY SCIENCE RESEARCHES

The article considers the possibility of a new method of studying the activity of libraries. The method is characterized the site metrics in library science research. The work shows the results of the research of the websites of regional scientific libraries of Ukraine. One of the objectives of our research was to identify information about scientific tools of library science research conducted by universal research libraries. The transparency of information about structural and functional information of scientific-methodical units of the libraries was checked.

Keywords: librarianship, research methods, site metrics, research work, website.

Бібліотеки є найважливішим елементом сучасного комунікаційного простору суспільства. Тому представництво в інформаційних системах і мережах посідає важливе місце серед завдань діяльності бібліотек. Створення та підтримка сайтів стають невід'ємною частиною роботи бібліотек. Значення веб-сайтів пов'язано з тим, що бібліотеки можуть не лише краще забезпечувати інформаційні потреби користувачів, а й представляти на розгляд ши-

рокому загалу свої інформаційно-аналітичні продукти, знайомити з послугами, які вони надають, наявність яких у мережі Інтернет забезпечить можливість їхнього широкого використання. Представництво в мережі Інтернет дозволяє не тільки створювати позитивний імідж бібліотечної установи, але й оприлюднювати результати всіх напрямів бібліотечної діяльності, зокрема науково-дослідної роботи. На жаль, на думку фахівців, досвід обласних

універсальних наукових бібліотек (ОУНБ) щодо створення й використання веб-сайтів ще недостатньо досліджений і мало висвітлювався у наукових публікаціях [1]. Одним із завдань вивчення об'єктів мережі в бібліотечній сфері є вивчення спеціальних питань бібліотечної діяльності, зокрема її науково-дослідної роботи.

Мета статті полягає у виявленні стану відображення відомостей про науково-дослідну роботу ОУНБ України. До завдань віднесено: 1) характеристику сайтометрії як методу дослідження бібліотечних мережевих об'єктів; 2) вивчення сайтів за ознаками відображення інформації про науково-дослідну роботу ОУНБ; 3) визначення завдань подальших досліджень із теми.

Проблема розширення методів наукових досліджень у бібліотекознавстві пов'язана з трансформаційними процесами у зовнішньому оточенні бібліотек, а також відповідними змінами в технологіях, предметах та організації діяльності в бібліотечному соціальному інституті. На це вказують численні розробки науковців [2; 3; 4; 5]. Одним із напрямів розширення та вдосконалення наукового інструментарію бібліотекознавчих досліджень є опанування методів вивчення мережевих об'єктів. Сайти бібліотек є одним із таких об'єктів. Додамо, що сьогодні, враховуючи стрімке збільшення кількості бібліотечних сайтів та сервісів інтернету, що залучаються для їхньої підтримки, гостро стоїть питання якості сайтів. Це питання увійшло до тем міжнародної співпраці в галузі культури, а також отримало певну уніфікацію щодо оцінки якості, критеріїв та процедур [6]. Зокрема до переліку ознак якості внесені: актуальність тематики змісту сайту; повнота інформації про об'єкти, що представлені на його сторінках; оригінальність фіксованого знання; достовірність і точність відомостей; оперативність відображення та розповсюдження інформації; відповідність сайту цілям закріплення знання [7]. Важливими критеріями також рахуються прозорість, ефективність, орієнтація на користувача, реактивність, сумісність та ін. [6]. Останні вважаються більш-менш загальними для сайтів різних комунікаційних структур, що мають відношення до збереження культурного надбання народів.

Вивчення сайтів та необхідні розробки щодо їхнього вдосконалення з точки зору їхніх комунікаційних властивостей призвели до появи спеціального методу їхнього вивчення, так званої сайтометрії. Важливим напрямком розвитку цього методу є вивчення користувацької поведінки, а також впливу мережевого середовища на імідж сайту [8].

Таким чином, на сьогоднішній день сайтометрія поступово входить до використання при вивченні певних об'єктів бібліотечної діяльності, на що вказують багато фахівців [1; 5; 9; 10; 11]. Автори відмічають, що у сайтометрії об'єктом вивчення є сайт або веб-сторінка, що нагадує ситуацію з наукометрією, де об'єктом є часопис або публікація.

Слід зауважити, що мережеві об'єкти, як наслідок роботи бібліотек, уже стали засобом комунікаційної діяльності бібліотек, тому вони можуть включатися до проведення наукових досліджень, що в свою чергу засновуються на використанні можливостей відображення відомостей про бібліотечну діяльність. Результати вивчення сайтів бібліотек стають важливим джерелом для оцінки стану розвитку будь-якого напрямку діяльності бібліотеки, виявлення характеристик цієї діяльності, напрямів та тенденцій або закономірностей, а також слугувати певним підґрунтям для прийняття рішень щодо корегування, вдосконалення роботи бібліотек тощо.

Крім того, вони стають важливими об'єктами вивчення й аналізу бібліотечної діяльності [5]. Можливості самоаналізу діяльності бібліотек, бібліотечних фахівців, формою якого є звіти, виступи на конференціях, описування свого досвіду в статтях, сьогодні доповнюються електронним ресурсом. Тому необхідним стає використання та вивчення параметрів мережевого простору та виявлення їхніх значень у практиці наповнення сайтів бібліотек. Додамо, що сайти важливо сприйняти як джерело інформації для самоаналізу діяльності бібліотек і корегування своєї діяльності, відповідності до вимог підвищення якості та методологічного рівня бібліотечної науки.

Завдяки створенню веб-сайтів, бібліотеки отримали можливість розширювати свою діяльність, охоплюючи все більшу кількість користувачів, а також презентувати себе та

свої здобутки [1]. Веб-сайти бібліотек сьогодні поступово стають активним каналом комунікаційного зв'язку з різними аудиторіями користувачів. Веб-сайти надають доступ до інформації віддаленим користувачам і є зручними в користуванні, наданні в електронному вигляді медіа-зразків власних первинних та вторинних інформаційних ресурсів, унікальних наукових та краєзнавчих фондів, програму своєї діяльності в регіоні й т. ін. Наприклад, у структурі веб-сайту Рівненської державної обласної бібліотеки (РДОБ) представлені такі блоки: Головна сторінка; Новини за розділами; Новини у форматі RSS; Зворотний зв'язок; Корисні посилання; Віртуальна довідка; Фотогалерея; Архівні документи; Електронні каталоги; Карта сайту; Віртуальна виставка; Бібліотечна інформація; Видання РДОБ.

На веб-сайті КОУНБ імені Д.І. Чижевського пропонуються інформаційні блоки, які містять такі розділи: Інформація про бібліотеку; Електронний каталог; Відео про бібліотеку; Бібліотечна справа; Корисні ресурси інтернету; Бібліотечні події; Подаровані видання; Бібліотечні Бази даних; Електронна бібліотека; Книжкові виставки; Віртуальна бібліографічна довідка; Віртуальна виставка (медіапроект); Кіноклуб Екран; Бібліографії; Архів Д.І. Чижевського; Державні закупівлі. Ми звернули увагу на дуже цікавий блок інформації – «Регіон». На нашу думку, такий блок має створюватися в кожній регіональній бібліотечній системі та презентуватися на сайті ОУНБ. До блоку на сайті КОУНБ імені Д.І. Чижевського входять розділи: Місто Кіровоград; Кіровоградська область; Мистецтво Кіровоградщини; Довідкова база про всі бібліотеки області; Краєзнавство Кіровоградщини; Календар дат і подій Кіровоградщини; Хроніка культурного життя Кіровоградщини; Спеціалізований Майданчик «Інтер Світ»; Центр Вікно в Америку; Центр Європейської Інформації; Канадсько-Український бібліотечний центр; Регіональний тренінговий центр «Бібліоміст»; Орхуський інформаційний центр; Регіональна бібліотечна асоціація. Також на головній сторінці представлено блок «Наші проекти», скеровані на покращення обслуговування читачів, а також ті, що відносяться до професійної діяльності бібліотекарів, зокрема, ЦУКК (ресурс для бібліотекарів);

МЕТАДАТА (ресурс для бібліотекарів); Регіональний каталог (для бібліотекарів); Дублінське ядро метаданих (Редактор). Відзначимо, що про власний інформаційно-аналітичний дорожок бібліотека інформує за допомогою розділу «Видання РДОБ», де розміщуються відомості про науково-допоміжні бібліографічні покажчики, анотовані каталоги видань, рекомендаційні списки літератури тощо. Слід також додати, що важливим висновком проведеного дослідження веб-сайтів О. Грогуль є те, що створення та наповнення веб-сайту є комплексною інформаційно-аналітичною роботою, яка передбачає добір, аналіз та систематизацію інформації. Як зазначає О. Грогуль, досвід обласних універсальних наукових бібліотек (ОУНБ) щодо створення й використання веб-сайтів ще недостатньо досліджений і мало висвітлювався у наукових публікаціях [1]. Авторка вдається до аналізу структурної побудови та діяльності веб-сайтів ОУНБ на прикладі Рівненської державної обласної бібліотеки (РДОБ) та Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д.І. Чижевського (КОУНБ). Час проведення дослідження – березень 2012 р. Основними завданнями аналізу стають практика створення веб-сайтів, образ веб-сайту, якості веб-серверів, вимоги та критерії оцінки веб-сайтів бібліотек.

Ми звернулися до аналізу сайтів ОУНБ для виявлення відомостей про наукову роботу ОУНБ ВЕБ. При цьому було використано послугу веб-сайту КОУНБ імені Д.І. Чижевського, в його підрозділі «Сайти бібліотек в Інтернеті» діляться на регіони Україна, Росія, Світ. У розділі міститься інформація про веб-сайти світових бібліотек, бібліотечних асоціацій, електронних періодичних видань та бібліографічних баз даних і т. ін.

Сайти ОУНБ було проаналізовано з метою отримання інформації про науково-дослідну роботу, участь у загальноукраїнських регіональних та локальних дослідженнях, а також індивідуальних дослідженнях фахівців бібліотек. Виходячи з завдань нашого дослідження, основними критеріями оцінки сайтів ОУНБ як джерела інформації про наукову роботу були *доступність, прозорість інформації, простота користувацького інтерфейсу, повнота представленої інформації*. Реалізовано користуваць-

кий підхід до веб-сайтів, який дозволяє не торкатися внутрішніх завдань наукової діяльності бібліотек. Відповідно до цих критеріїв, сайти отримують оцінки *висока, середня, низька*.

Для аналізу обрано такі ознаки: назви підрозділу, що проводить науково-дослідну роботу; доступ до звіту бібліотеки; відомості про науково-дослідну роботу; наукові та методичні видання; напрями досліджень. Всього було проаналізовано 23 сайти ОУНБ. За ознакою *доступність* на сайтах бібліотек можливість звернутися до звітів з НДР виявлена у 12 бібліотек, доступу немає у 11 бібліотек. Отримати відомості про науково-дослідну роботу можна на сайтах 8 бібліотек. Інформація про науково-методичні видання, які можна використати для отримання інформації про проведені соціологічні дослідження, представлена на сайтах 21 бібліотеки. Оцінка за всіма обраними нами ознаками розподіляється, як у *табл.*

Таблиця

Оцінки за обраними ознаками

Оцінка	Доступність	Прозорість	Простота користувацького інтерфейсу	Повнота представленої інформації
висока	3	3	4	5
середня	4	5	8	3
низька	16	15	11	15

Високі оцінки за всіма показниками отримали три ОУНБ: Луганська, Івано-Франківська та Рівненська. За маркером *доступність* найвищі показники мають Івано-Франківська, Луганська та Рівненська ОУНБ. За маркером *прозорість* найвищі показники мають Івано-Франківська, Луганська та Рівненська ОУНБ. За маркером *простота користувацького інтерфейсу* найвищі показники мають Івано-Франківська, Луганська, Миколаївська, Рівненська та Хмельницька ОУНБ. За маркером *повнота представленої інформації* найвищі показники мають Запорізька, Івано-Франківська, Луганська та Рівненська ОУНБ.

Досить повну інформацію про наукову роботу бібліотек України можна отримати на

сайті Національної парламентської бібліотеки України (НПБУ), обравши розділ «Бібліотечному фахівцю». Тут надається доступ до різних матеріалів, що видає НПБУ. Матеріали дають змогу бібліотечним фахівцям отримати основну інформацію про наукові дослідження бібліотек різного рівня та галузі, про захищені дисертаційні дослідження та статистичні дані. У підрозділі «Сторінка дослідника» знаходяться відомості про огляди науково-дослідної роботи, що здійснюється фахівцями НПБУ, а також можна ознайомитися зі змістом інформаційно-аналітичних оглядів наукової роботи бібліотек України.

Відзначимо, що огляди укладаються на основі матеріалів соціологічних, бібліотекознавчих досліджень, публікацій вищих навчальних закладів культури, великих наукових та обласних бібліотек, а також звітів про науково-дослідну роботу за п'ять років, що були надіслані до НПБУ. Огляди готуються фахівцями науково-дослідницького відділу. Матеріали містять дуже корисну для дослідників і практиків інформацію та дозволяють отримати уявлення про напрями, характер, об'єкти вивчення, експериментальну базу досліджень, рівень НДР, учасників загальнодержавних, регіональних, локальних досліджень а також отримати певну інформацію про методичний інструментарій досліджень. Сайт НПБУ дозволяє отримати додаткову інформацію щодо програм, методики досліджень та інші матеріали, що розкривають тематику, зміст та методичний інструментарій НДР, що проводяться в бібліотеках регіонів України. Джерелом такої інформації слугують матеріали випусків Інформаційно-аналітичного бюлетеня «Соціологічні дослідження в бібліотеках» (*див. на сайті НПБУ*).

Вивчення сайтів ОУНБ показало загальне ставлення до організації науково-дослідної роботи в бібліотеках регіонів і підтвердило загальний стан дотримання традиційного підходу до організації діяльності бібліотек. У більшості бібліотек наукова робота, проведення бібліотекознавчих досліджень та виконання проектів зосереджено в науково-методичних відділах. Цю інформацію можна легко отримати, звернувшись до розділу сайту бібліотек «Про бібліотеку». В п'ятнадцятьох

ОУНБ відповідні структурні підрозділи мають назву «Науково-методичний відділ». Нами була виявлена певна тенденція до зміни назви науково-методичного підрозділу в частині ОУНБ, що, на наш погляд, відповідає підвищенню ролі, характеру та якості проведення бібліотекознавчих досліджень, опануванню нових напрямів досліджень, що стали актуальними в останнє десятиріччя. Наприклад, у структурі ОУНБ з'явилися підрозділи – Науковий відділ (Волинська ОУНБ), Відділ наукової організації та менеджменту бібліотечної справи (Дніпропетровська ОУНБ), Відділ науково-методичної роботи і соціологічних досліджень (Донецька ОУНБ), Відділ наукового аналізу та розвитку бібліотек (Луганська ОУНБ), Науково-методичний відділ – науково-дослідний, методичний та координаційний центр регіону (Львівська ОУНБ), Відділ науково-методичної роботи та інновацій у бібліотечній галузі (Миколаївська ОУНБ), Відділ маркетингу та наукової роботи (Рівненська ОУНБ). Зауважимо, що нові назви науково-методичних підрозділів у бібліотеках збігаються з якістю відображення інформації про науково-дослідну роботу в бібліотеках. Передусім це стосується бібліотек Луганської та Рівненської областей, які мають високі оцінки з представлення відомостей про наукову діяльність бібліотечної установи, також відображають нові напрями наукової діяльності бібліотек, або акцентують увагу на характері наукових досліджень.

Відзначимо, що саме в розділах сайтів, присвячених методичній або науково-методичній роботі, можна знайти відомості про науково-дослідну роботу бібліотек. Зокрема вивчення сайтів ОУНБ дозволило виявити значне розмаїття назв підрозділів, їхніх завдань, функцій. Звісно, що в напрямі науково-методичної роботи відбувається сполучення нових наукових доробок, результатів науково-дослідної роботи з практикою бібліотечної діяльності. Перегляд сайтів підтвердив наші очікування з приводу того, що традиційно в регіональній науково-дослідній роботі використовуються соціологічні методи досліджень: анкетування, опитування, бесіди, експертні оцінки. Соціологічні дослідження традиційно орієнтовані на вивчення попиту

на книги, інформаційні запити користувачів, стану забезпеченості бібліотек вітчизняними виданнями.

Встановлено, що при виконанні науково-методичної роботи бібліотекарі звертаються до аналітичних методів. Фахівці обласних методичних центрів сьогодні аналізують умови, в яких функціонують бібліотеки, визначають проблемні ситуації діяльності бібліотек. Крім того, поширюється використання наукової діагностики та експертизи, проводиться оцінка рівня роботи не тільки за кількісними, але й за якісними показниками, що характеризують творчу активність колективу бібліотек, рівень рекламно-іміджевої діяльності ЦБС, якість методичного забезпечення, участь в обласних заходах з підвищення професійної компетентності бібліотечного персоналу. Все частіше бібліотеки звертаються до інформаційного моніторингу, який базується на вилученні показників про виконання рекомендацій обласних методичних центрів, а також експертно-діагностичного аналізу діяльності бібліотек.

Аналіз сайтів показує, що основними методами наукових досліджень, що проводяться в ОУНБ, є статистичні, історичні, інформаційно-аналітичні, соціологічні методи. Виявлено, що в бібліотеках проводяться маркетингові дослідження. Інформація про них представлена в розділах про методичну роботу бібліотек. З'ясовується, що бібліотекарі в межах цих досліджень використовують також групу соціологічних методів, до яких входять анкетування, інтерв'ю, експертне опитування, моніторинг публікацій. Широко представлена практика аналізування статистичних даних. Деякі бібліотеки обмежуються лише підготовкою статистичних таблиць.

Аналіз сайтів підтверджує загальну характеристику наукового інструментарію дослідної роботи ОУНБ, яка визначається соціологічним спрямуванням. Спостерігаються поодинокі звернення до методу системного аналізу, сайтометрії як доповнення до традиційного методу аналізу документів. Найдені відомості про використання методології та методики регіонального бібліотечного моніторингу, що свідчить про зростання потреби в серйозному науково-аналітичному опрацюванні отриманих соціологічних даних.

У цілому виявилось складним отримати більш-менш повне уявлення про тематику, організацію та науковий інструментарій досліджень, що проводяться ОУНБ. Фактично неможливим виявляється отримання з сайтів інформації про методологічне оснащення регіональних досліджень, скласти повне уявлення про методи досліджень, що використовують бібліотечні фахівці для вивчення сучасної бібліотечної діяльності, а також про результати проведених ними досліджень та про те, як ці наукові доробки вплинули на прийняття рішень, або вдосконалення роботи бібліотеки в регіонах.

При вивченні сайтів ОУНБ була виявлена певна тенденція до зміни назви науково-методичного підрозділу в частині ОУНБ, що, на наш погляд, відповідає підвищенню ролі, характеру та якості проведення бібліотекознавчих досліджень, опануванню нових напрямів досліджень, що стали актуальними в останнє десятиріччя. Встановлено, що для виявлення відомостей про наукові методи, методологію бібліотекознавчих досліджень, що проводяться силами ОУНБ, необхідно звертатися безпосередньо до наукових звітів бібліотек. Аналіз показав, що для цього ресурси веб-сайтів бібліотек не є досить пристосованими, оскільки звіти представлені в дуже незначній кількості сайтів.

Отже, результати аналізу веб-сайтів ОУНБ дозволяють дійти висновку, що сайти бібліотек дають можливість отримати необхідну інформацію для подальшого вдосконалення їхньої структури та відображення важливої професійної інформації. Вони мають

розвивати можливості для професійної рефлексії бібліотечних фахівців. Залишається актуальним, зокрема, питання представлення відомостей про дослідницьку діяльність бібліотек, методологічний рівень регіональних бібліотекознавчих досліджень. Поки що залишається необхідним звертатися до вивчення традиційних джерел, щоб отримати досить повну інформацію про науково-дослідну роботу регіональних бібліотек, її методичне та методологічне оснащення.

Напрошується висновок про необхідність включення до планів роботи бібліотек проведення методологічних семінарів за участі провідних науково-педагогічних кадрів галузі з метою підвищення рівня науково-дослідної роботи в бібліотечних системах регіонів. Крім того, відчувається потреба в поширенні практики розповсюдження аналітичних матеріалів за результатами науково-дослідницьких робіт у вигляді дайджестів з використанням сервісних можливостей сайтів бібліотек.

Подальші напрями дослідження пов'язані з вивченням сайтометрії як наукового методу аналізу мережевих об'єктів, удосконалення параметрів, що характеризують об'єкти та впливають на структуру знань, які закріплюються на сайтах. Зберігається потреба у вивченні методології та методики наукових бібліотекознавчих досліджень, зміни в яких зумовлюються тим, що бібліотеки все більше розкривають свої властивості як комунікаційні установи. Є потреба в подальшому вивченні та структуруванні відомостей про методи бібліотекознавчих досліджень в Україні.

Використані джерела

1. Грогуль О. Аналіз веб-сайтів обласних бібліотек (на прикладі Рівненської державної обласної бібліотеки та Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д.І. Чижевського) / О. Грогуль // Вісник Львівського ун-ту. Серія книгозн. бібліот. та інф. технол. – 2012. – Вип. 7. – С. 172-181.
2. Давидова І.О. Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві / І.О. Давидова ; Харківська держ. академія культури. – Х. : ХДАК, 2005. – 295 с.
3. Ільганаєва В.О. Інституалізація соціально-комунікаційної сфери суспільства / В.О. Ільганаєва // Освіта регіону: політологія, психологія, комунікація. – 2008. – № 1. – С. 60-68.
4. Воскобойнікова-Гузева О.В. Модернізаційна стратегія розвитку вітчизняної бібліотечно-інформаційної сфери / О.В. Воскобойнікова-Гузева // Бібл. вісн. – 2012. – № 5. – С. 8-19.

5. Кобелев О.М. Інформаційна аналітика в структурі бібліотечної діяльності в Україні : монографія / О.М. Кобелев ; Харк. держ. акад. культури. – Х. : ХДАК, 2012. – 245 с.
6. Принципы качеств веб-сайтов по культуре : руководство / под. ред. Н. Темпера, А. Темпера. – М., 2006. – 61 с.
7. Электронные документы: создание и использование в публичных библиотеках : справ. / науч. ред.: Р.С. Гиляревский, Г.Ф. Гордукалова. – СПб. : Профессия, 2007. – 664 с.
8. Нильсен Я. Дизайн Web-страниц. Анализ удобства и простоты использования. 50 узлов / Я. Нильсен. – М. : Вильямс, 2002. – 326 с.
9. Симоненко Т.В. Наукометричний напрям розвитку депозитарію «наукова періодика України» / Т.В. Симоненко // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 25-27 травня 2010 р. / наук. ред.: М.С. Слободняк, Г.В. Власова. – К., 2010. – С. 165-166.
10. Павліченко Ю. Аналіз наукометричних методів дослідження інформаційно-документних потоків (на прикладі медицини) / Ю. Павліченко // Бібліотечний вісник. – 2008. – № 4. – С. 8-11.
11. Кулева О.В. Разработка системы оценки качества сайтов библиотек / О.В. Кулева // Библиосфера. – 2009. – № 2. – С. 58-63.

References transliterated

1. Hrohul O. Analiz veb-saitiv oblasnykh bibliotek (na prykladi Rivnenskoï derzhavnoï oblasnoï biblioteky ta Kirovohradskoï oblasnoï universalnoï naukovoï biblioteky imeni D.I. Chyzhevskoho) / O. Hrohul // Visnyk Lvivskoho un-tu. Seriiia knyhozn. bibliot. ta inf. tekhnol. – 2012. – Vyp. 7. – P. 172-181.
2. Davydova I.O. Bibliotechnne vyrobnytstvo v informatsiinomu suspilstvi / I.O. Davydova ; Kharkivska derzh. akademiia kultury. – Kh. : KhDAK, 2005. – 295 p.
3. Ilhanaieva V.O. Instytualizatsiia sotsialno-komunikatsiinoï sfery suspilstva / V.O. Ilhanaieva // Osvita rehionu: politolohiia, psykholohiia, komunikatsiia. – 2008. – № 1. – P. 60-68.
4. Voskoboinikova-Huzieva O.V. Modernizatsiina stratehiia rozvytku vitchyznianoï bibliotechno-informatsiinoï sfery / O.V. Voskoboinikova-Huzieva // Bibl. visn. – 2012. – № 5. – P. 8-19.
5. Kobieliiev O.M. Informatsiina analityka v strukturi bibliotechnoi diialnosti v Ukraini : monohrafiia / O.M. Kobieliiev ; Khark. derzh. akad. kultury. – Kh. : KhDAK, 2012. – 245 p.
6. Printsipy kachestv veb-saitov po kul'ture : rukovodstvo / pod. red. N. Темпера, A. Темпера. – М., 2006. – 61 p.
7. Elektronnye dokumenty: sozdanie i ispol'zovanie v publichnykh bibliotekakh : sprav. / nauch. red.: R.S. Giliarevskii, G.F. Gordukalova. – SPb. : Professiiia, 2007. – 664 p.
8. Nil'sen Ia. Dizain Web-stranits. Analiz udobstva i prostoty ispol'zovaniia. 50 uzlov / Ia Nil'sen. – М. : Vil'iams, 2002. – 326 p.
9. Symonenko T.V. Naukometrychnyi napriam rozvytku depozytariiu «naukova periodyka Ukrainy» / T.V. Symonenko // Dokumentoznavstvo. Bibliotekoznavstvo. Informatsiina diialnist: problemy nauky, osvity, praktyky : zb. materialiv VII Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Kyiv, 25-27 travnia 2010 r. / nauk. red.: M.S. Slobodnyk, H.V. Vlasova. – К., 2010. – P. 165-166.
10. Pavlichenko Yu. Analiz naukometrychnykh metodiv doslidzhennia informatsiino-dokumentnykh potokiv (na prykladi medytsyny) / Yu. Pavlichenko // Bibliotechnyi visnyk. – 2008. – № 4. – P. 8-11.
11. Kuleva O.V. Razrabotka sistemy otsenki kachestva saitov bibliotek / O.V. Kuleva // Bibliosfera. – 2009. – № 2. – P. 58-63.